

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 1.

3. Stycznia 1820.

Wiadomości krajowe.

Z Wiednia d. 23. Grudnia. — Dostrzegacz Austriacki zawiera co następuje: „W piśmie czasowem wychodzącem we Francyi pod tytułem (*Bibliothèque historique*), umieszczone było zeszły wiosny pismo datowane z Rzymu a udzielające fałszywych i razem pożyomych wiadomości o podróży do Włoch Najisłmiejszego Pana.

Niebawnie potem umieszczony był artykuł w gazecie wolnego miasta Frankfortu z d. 15. Marca 1819 w Nrze. 107, który podobnież umieścili treściowo i inne gazety Niemieckie.

Dopóki te niekzemne fałsze ograniczały się tylko na gazetach Francuzkich, dopóty ze strony C. K. Dworu pomiano to milczeniem. Lecz aż po te wiadomości umieszczono w gazetach Niemieckich, rzeczy te musiały iść na przysłowiowy postać; albowiem żaden z Redaktorów Niemieckich nie mógł usprawiedliwić się nie wiadomością. Ze strony C. K. Dworu uczyniono urzędową odezwę do wolnego miasta Frankfortu, którego gazety podlegały iż oddawna cenzurze, Skarga zaniesiona była przeciwko Cenzorowi a nie przeciwko Redaktorowi.

Magistrat Frankfortski wezwał Cenzora do tłumaczenia się, ten zaś udowodnił, że Redaktor Dr. Börne pomimo ograniczających go przepisów niedźny artykuł ten wydrukować kazał. Ze zaś Redaktor nie mógł się usprawiedliwić, i pierwej iż podobnym podpadał naganom, a przedsiębiorstwo gazety prawnie było nprzywoliowanem, nakazano przeto Nakładcy ze strony Rządu, mianować innego Redaktora.

W gazecie Antwepkiej w Nrze. 195 z d. 14. Lipca z. r. umieszczone artykuł, który obwinia nie tylko C. K. Austriacki Rząd, w niekzemnych wyrazach z powodu straszenie despotycznego czynu, popełnionego przez podanie skargi przeciwko Cenzorowi, ale zawiera też oraz obraźliwe wyrazy przeciwko Magistra-

towi, który na wyżey wspomnioną skargę wydał stosowne rozporządzenie z ofiarą wolności miasta Frankfortu.

C. K. Posel na Dworze Niderlandzkim przymuszony był zwrócić uwagę Rządu Niderlandzkiego na nie przyzwoite wyrazy Gazety Antwepkiej. Rząd Niderlandzki uznał z swojej strony obrasę godną prawney nagany, i kazał wprowadzić sprawę do Sądu 1szej Instancji w Antwerpii przeciwko Redaktorowi. Wyrokiem z d. 15. Października uznany został Redaktor za nie winnego. Prokurator jeneralny odwołał się od tego wyroku do Sądu Appellacyjnego w Bruksellii. Wyrokiem tegoż Sądu z d. 4. Grudnia wskazany został Redaktor na karę 500 ZR, i kosztów Sądowych.

Nie namieniliśmy nie dotąd o tej całej sprawie, chociaż ta iż od 6 miesięcy dawna następię do różnych artykułów gazetom Ultra-Liberalistów i piśmom czasowym. Zaufani na sprawiedliwości Sądów nierozumieliśmy mieć potrzebę dawać objaśnienie o tem, co tymże Sądowi powierzone było. Teraz gdy ta rozstrzygnięta została, opowiadamy bez namysłu cały wywód tej sprawy i przez przywiedzenie tych kilku aktów, stawiamy światu wynalzców rozszerzaczów i obrońców tych niedorzecznych i niegodnych wznawian, w takim świetle, na jakie sprawiedliwie zasłużyli.

Wiadomości zagraniczne.

Wielka Brytania.

Dnia 6. i 7. Grudnia naradzano się w obu Izbach Parlamentu nad rozmaitemi przłożonemi bilami dążącemi do utrzymania pokoju, porządku i zniweczenia wszystkich planów burzycieli. Ministerjum odniosło za wszech stron zwycięstwo, i miało bardzo znaczną większość głosów za sobą.

W Izbie niższej na posiedzeniu d. 24 oświadczył Lord Castlereagh iż Rząd mógłby zezwolić an następujące odmiany w bilu względem buotowniczych Zgromadzeń: „Bil ten nie-ma być za stosowany do Zgromadzeń w mie-

osob zamkniętych, które mają się naradzać w oddzielnościach, Państwa, Kościoła, rzemiosł i professyi, prypuściwszy naprzód, że liczba obecnych nie będzie wynosić nad 300 osób. Gdy się podczas Zgromadzeń na otwartem miejscu weisną ludzie, którzy oczywiście mają złe zamiary, i którzy nie są ni Wybraćami, ni posiadaczami domów, ni mieszkańcami parafii i obwodu, gdzie się Zgromadzenia odbywają, takowych mają Zwierzchności wezwąć do oddalenia się, a jeżeli wezwani nie opuszczą Zgromadzenia, natenczas może każdy mieszkaniec parafii lub obwodu czynić służbę policyanta, takowych przytrzymać i do Urzędnika policyi zaprowadzić. Inne prawo dodatkowe oznacza majątek jaki posiadać ma ten, który chce być obecny na Zgromadzeniu parafialnym.

Nakoniec oświadczył Lord Castlereagh, iż chce głosnym i powszechnym życzeniem odpowiedzieć, ażeby bil tylko na pewny przeciąg lat obowiązywał, mniema, że krótszego nie można przyjąć czasu, jak lat pięć.

Izba zamieniła się w ogólny Wydział, i zaczęły się rozprawy.

Sir Robert Wilson rzekł: Ministrowie zasztyli z powodu środków, które nam przetożyć się ośmielili, ażeby byli oskarżonymi, środki te burzą warownie naszych praw, niszczą żywioły naszej Konstytucyi, i pozbawiają nas drogiej wolności. Niecierpię nnożenia się (powszechny śmiech). Niewiedzę buntowniczego w godłach chorągwi Radykalistów. — Ja z nimi powtarzam: Śmierć lub życie! oddałem rękę Huntowi, albowiem sądze, że ma niesprawiedliwość wyrządzoną, która na Naród, a ztąd i na mnie spada, (nowy śmiech).

P. Blake rzekł: szanowny i mężny Jenerał mówił bez wątpienia w dobrym zamiarze ale niedobrze jest oburzać więcej niekontentowanych i pożogę bardziej rozniecać. Ani postępowanie Ministrów ani potrzeba Radykalistów nie jest przyczyną zahurzenia umysłów, lecz nieprzezorność takich mowców jakim jest czezi godny Jenerał. Gdyby Oppozycja nie była zapaliła namiętności Ludu, niebylibyśmy mieli potrzeby nowych praw stanowienia. Zgadam się na wszystko co kółwiek mówią o rzetelności i dobrem sercu Członków Oppozycyi, lecz brakuje im głowy do Rządów.

P. Baumont wniósł: ażeby ograniczyć trwałość bilu do sześciu niedziel po rozpoczęciu nappierwszego posiedzenia Parlamentowego. — Kanclerz Izby skarbowey sprzeciwił się temu wnioskowi, i starał się okazać, że

przeciąg lat 5 jest naysposowniejszy. P. Wilberforce odpowiedział: cieszę się widząc, że bil jest na nieiaki czas ograniczony, przedwina jest korzyścią naszej Konstytucyi, że możemy w razie potrzeby nadadż Rządowi rozciągleyszą moc, niezrzekając się bynajmniey zasad naszej Wolności, które iey stanowią podstawę.

Wniesiony dodatek do prawa przez P. Baumont odrzucony został bez głosowania.

P. Bouxton wniósł ograniczenie trwałości bilu na lat trzy; na to przełożenie głosowano, które 328 głosami przeciwko 153 odrzucono; większość 175 głosów wypadła na stronę Ministrów.

Na posiedzeniu Izby niższej z d. 7go oświadczył Lord Castlereagh względem pomienionego bilu, iż ten nie może być zastosowanym do Zgromadzenia Wyborców, w czasie trwania wyborów; to iednak niema być ogłoszonym w bilu lecz w artykule dodatkowym. Zaczny Lord wniósł potem jako dodatek do bilu, że wszystkie Zgromadzenia odbywające się na otwartem miejscu dla naradzeń handlowych lub innych spraw również zajęte być mają bilem, albowiem takowe Zgromadzenia przez częste nadużycie mogłyby służyć za powód do schadzek politycznych. Dodatek ten przyjęto i dalsze rozprawy do następującego dnia odroczone.

P. Lambton oświadczył iż zaraz po ferjach Bożego narodzenia uczyni wniosek względem reformy Parlamentu, który to wniosek zawierać ma, odwołanie aktu ustalającego trwałość Parlamentu na lat siedem, rozciągłość wolności wyborów, i zniiesienie zupełne tak nazwanego systematu (Rotten-Borough), iaki los spotka ten wniosek można naprzód zgadnąć.

W Izbie wyższej d. 6go po powtórnem odczytaniu przyjęto bil iedno myślnie przeciwko buntowniczemu i bluźnierskim pismom. Lord Grey i Lord Holland mówili obszernie. Pierwszy rzekł: „Gorliwość towarzystw religyynnych jest nayskuteczniejszym środkiem przeciwko pismom bezbożnym. Co się dotyczy pism buntowniczych, istniejące prawa są dostatecznymi do ukarania onych. Rząd może wziąć przykład z Kromwella, który się nieobawiał kul papierowych.“

Bil względem śledzenia ukrykey broni utrzymał się podobnie. Hrabia Strathmore i Xiążę Northumberland powtórzyli swoje oświadczenia o nagłej potrzebie przyspieszenia skutku tego bila, ażeby zapobiedz złym zamiarom niekontentowanych w hrabstwach D nr-

ham i Northumberlandy. „Niezmierna Większość nieukontentowanych nie marzy sobie o niczem więcej, jak o rabowaniu wszystkich majątków. Jeżeli przełożone środki użytemi nie będą, obawiać się trzeba powstania.“ Dnia następującego przyjęty został jednomyslnie w Izbie wyższej bil względem śledzenia za i sów ukrytey broni.

Dnia 7. Grudnia były dwa wielkie Zgromadzenia Ludu, dla uchwalenia prośb do Parlamentu przeciwko nowym bilom, iedno z tych Zgromadzeń odprawio się w Westminsterze pod przewodnictwem High Bailiffa na którym Sir Francis Burdett; P. Lamb, P. Lambton i Lord Atthorp grali najświetniejsze role; drugie zaś odprawionem było na targowicy Smithfieldskiej pod przewodnictwem Hunta. Tenże rozwoził niezmiernie swoje żale i obazywał iż ten jest ostatni raz, w którym można nateżyć wszystkich usiłowań do utrzymania wolności Ludu Angielskiego. Cobett nie pokazał się na żadnem z tych Zgromadzeń.

Francya.

Król złożył dnia 8. Grudnia Radę Ministeryjalną, na której odebrał przysięgę od nowego Ministra wojny i podpisał rozporządzenie (*ordonance*) mianując P. Ravez Prezydentem Izby Deputowanych. Minister Sprawiedliwości P. Desere był dla ciągłej swojej słabości nieprzytomnym.

Monitor z d. 10. Grudnia umieścił rozporządzenie Królewskie datowane d. 8. t. m. i już przez nowego Ministra wojny sprawdzone, mocą którego P. Perseval Intendent zasz dywizyi wojskowej Członek Izby Deputowanych mianowany został w miejsce P. Cassaigns Generalnym Sekretarzem Ministerium wojny.

Od dnia 9. b. m. urzędzone zostały obie Izby. W tymże dniu utworzono w Izbie Parów Biuro i Wydział do odbierania prośb, poczem Książę Lewis jako Referendarz Komiszy mianowany do ułożenia adresu do Króla Jmci zdał sprawę. Adres ten oddany został Wydziałom (Biórom) ieszcząc na tem samym posiedzeniu do roztrząszenia, a potem z niecierpieniami odmianami którym popadł przy roztrząszeniu Wydziałów, odczytany był powtórnie przez Referendarza w zupełnem Zgromadzeniu; gdzie go przyjęte i uchwaleno aby go złożyła Królowi wielka Deputacyja zebrana ze zostu Członków, których natychmiast wybrano przez losy.

Deputacyję tę Izby Parów przyjmował Król d. 10. Grudnia o godzinie 7mej wieczor, a Kan-

olierz jako Prezydent Deputacyi odczytał Królowi Jegomości adres brzmienia następującego:

„Najjaśniejszy Panie! Wierni Waszey Królewskiej Mci poddani Parowie Francyi, przysli złożyę u Tronu zwyczajny hołd przywiązania swojego i poczytują się za szczęśliwych, że w tym roku dołączyć mogą w uszanowaniu życzenia swoje, z powodu pomnożenia się Najjaśniejszy rodziny Twojej; wszystko zapowiada Francyi, że i to, co iey ieszczc życzyć pozostaje, spełnionem będzie. Każda nowa podpora Tronu, iestnowym załadem wężła, łączącego Lud z rodziną iego Panujących.“

„Zwiastowałaś nam Wasza Królewska Mość, że stosunki przyjacielskie trwają ciągle z różnemi ościennemi Państwami; błagostawiamy tę mądrość, która utrzymawszy niepodległość narodową, te tak ważne ogniwa ieszczc mooniey spoić potrafiła.“

„Religia wznosi się pod tarczą opiekunczego Tronu; prawowierni widzą pociechę swoją w tem, że najpierwsze Stolice Biskupie nie zostają już więcej bez Pasterzy; oczekują w uszanowaniu i ufności urzędów, których wymagają może przywrócenie służby Bożej przodków naszych: przy czem dawne swobody Kościoła Galikańskiego, utrzyma stałe oświecona dobrożność Syna Ludwika Świętego.“

„Obfite plony wynagrodziły usiłowania naszych włóścian, przez rozmaite straty podupadłych; ich przemysł jako i przemysł rękodzielniący, uczyniły zadziwiające postępy, a dzieła sztuki wystawione i zebrane w Stolicy przez troskliwość Monarchy, którego poschwały stały się najmocniejszą zachętą, ożywiły chlubę Narodową i wzbudziły podziwienie obcych.“

„Zapowiedziawszy nam Najjaśniejszy Panie ulepszenie finansów, napelniles nas Wasza Królewska Mość najstodszą nadzieją. Francya, która z taką odwagą poniesła nayboleśnieszce ofiary, wkrótce się wzniesie do rzędu, który iey wskazuje bogactwa ziemi i przemysł mieszkańców. Zaufani, że spełniemy życzenia Waszey Królewskiej Mci, szukać będziemy środków w oszczędności, zgodney z potrzebami Państwa, aby przyspieszyć ulgę Ludom iego.“

„Wasza Królewska Mość, szedłeś za wspólnymi skłonnościami serca Swoiego, a Twoja Najjaśniejszy Panie łaskawość nie zna innych granic, prócz tych, które przepisują uczucie naradowe i dostojność Korony.“

„Dla czego w posród tych żywiołów szczęścia i pomyslności, nieznaczzone wprowadzie,

